

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
#orizori neîncațate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
Huz. Augenfeld & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Or-
pelik Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körut.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
5-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni:
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălătită.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu d-nul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 161.

Brașov, Duminică 26 Iulie (8 August).

1909.

Renegații moderni.

De Dr. Cassiu Maniu.

II.

Așadară rana mortală a fost, este și va fi pururea renegatizmul, iar groapa neamului o sapă toți acei Români ce sunt renegați, dar și acei Români, ce nu se năpustesc bărbătește și fără cruțare asupra acestui soi de oameni fără caracter și fără inimă românească. Cu atât va fi mai civilizată și mai respectată națiunea română, cu cât va fi mai intransigentă în punctul apărării societății românești față de elementul disolvant al renegaților moderni.

Inchipuți-vă pentru câteva oare în societatea unui renegat modern din Ungaria și vă veți convinge, că a fi în atingere cu atari oameni este ceva insuportabil pentru un om cu inteligență luminată. Eu din parte-mi din experiență vă voi vorbi. Mai întâi de toate renegatul, ce-ți stă în față, se prosternă cu servilismul greșit al individului fără simț de demnitate personală înaintea „calităților” „dușmanului neamului. După aceea începe a-ți vorbi despre patriotism, dar nu în acel înțeles adoptat de tot omul cu bun simț, că patria Irlandezului e Irlanda, iar nu Anglia, a Polonului Polonia, iar nu Rusia sau Germania etc. După ce vede că nu i-a succes să te amăgească cu vorbe, cari nu corespund stărei și firei lucrurilor, continuă prin sofisme și mai grețose susținând că omul nu este ceea ce s'a născut, ci ceea ce-l silesc interesele ca să fie. De sine înțeles acele interese numai materiale sunt, dar aceasta renegatul o omite din discuțiune... După ce renegatul modern te-a tratat cu aceste golătăți și cu alte sofistării, și vede disprețul ce l'a secerat prin descoperirea involuntară a mișeliei sufletești proprii, se depărtează cu ură indoită față de neamul său românesc, te denunță înaintea celor puternici, te batjocurește când și unde numai poate. Și cugetă, că astfel a căpătat satisfacție pentru disprețul ce însuși l'a provocat, însuși l'a meritat. Uită, că cea mai bună satisfacție ar fi pentru dânsul, dacă privindu-se în oglindă ar face ca și filozoful ce s'a palmuit însuși pe sine pentru o faptă criminală făptuită cu câteva clipe înainte.

Iar nu numai în societate sunt atât de penibili acești perfizi, ci când ei provoacă sau îi ademenește dușmanul neamului său se pun la călimăr și fauresc articole de insinuație câte de un kilometru, din cari transpiră putregaiul cerebral a unui individ fără sentimentul responsabilității și fără tăria caracterului și a convingerilor. De câte ori, Doamne, aș fi dorit să am puterea lui Briareu ca cu sute de brațe să sugrum cuvintele sacrilege ale acestor vipere bipede crescute la sânul mamelor vrednice române! Sute de brațe mi-ar trebui, ca să zmulg toate condeiele simbriașe, trădătoare, oportuniste din mâinile spurcate ale acestor vânzători de neam! M'a oprit

trista împrejurare, că suntem un neam crescut în sclăvie, suntem mânați de un popor dela care numai servilism față de cei tari și numai trufie față de cei mai slabi decât noi am putut învăța. Dar a sosit vremea când trebuie să satorim exemple ce să insuflă groază în oasele acestor vampiri ai societății. A sosit în sfârșit acea epocă, când și națiunea română trebuie să aleagă între viață și moarte, fiindcă toate neamurile s'au trezit la conștiința suveranității naționale. Dacă națiunea vrea să trăiască, vampirii trebuie să moară, să moară așa, ca nici sămânță să nu le rămână! Trebuie să ne ridicăm solidari în contra renegatizmului, trebuie să punem capăt jocului frivol al renegaților moderni, fie vlădici, fie preoți, fie medici, fie advocați, fie comercianți, fie industriași, fie economi, fie deputați. Cu un cuvânt toate clasele sociale române într'un avânt solidar să arate ușa acestor caractere infernale. Alt-cum urmează disoluția generală și cutropirea neamului prin străini, și prin dușmanii neamului.

N'ar fi complet tabloul social românesc, dacă nu am da pe față la locul acesta și acele caractere dubioase ce nu au alunecat încă pe panta îngrozitoare a renegatizmului, dar în urma obiceiurilor de târguială cu dușmanii neamului în mod firesc pot fi priviți ca viitorii renegați. Numai ocaziunea o așteaptă, ca să se declare pe față de apostatați trecuți în tabăra celor dela putere. Numărul acestora este enorm la noi. Ei se recrutează din generația mai tină, din preoții, advocații, medicii, intelectualii tineri, în cari amorul propriu covârșește bunul simț și loialitatea națională. Aceștia asemenea sunt perduți pentru națiune pentru mult timp, dacă prin ceva minune nu se trezește în ei conștiința morală, de care s'au desfăcut din amor propriu frivol, nematur, nedisciplinat.

Pentru aceștia cea mai bună pedeapsă ar fi, ca la fiecare ziar românesc să li se facă anual un registru pe care să-l statorească sindicatul pressei române tot la 5 ani și să-l publice în curs de o lună, pe pagina întâiu a ziarului. Astfel trebuie să-și priceapă o pressă serioasă și cu zel chemarea sa importantă ca forul de control public principal recunoscut și care ca atare mai întâiu trebuie să apere temeliile societății, interesele civilizațiunii românești, și numai în al doilea rând are a se preocupa de evenimentele zilei, de prețurile granelor, etc., de grindină și de arșița soarelui, sau de hiperbolele politice a tot felul de politici nechemăți.

Pressa română prin tăcerea sa contribuie mai mult la înmulțirea acestor caractere dubioase. Pressa română dacă va perzista în obiceiurile sale timide și servile de a nu izbi cu armele neînvinse, ce le are, în acești păcătoși soboli, va dovedi că absolut nu-și pricepe datorințele în epocă actuală a istoriei civilizației române. Prin ce poate aduce o pressă un serviciu mai mare națiunii, decât

prin demascarea caracterelor dubioase ce nu contribuiesc cu nimic nici la susținerea pressei române, nici la dezvoltarea literaturii române, nici la înălțarea de institute române, dacă nu cumva au profit din ele, nici la înălțarea conștiinței naționale române?!

Iuda a tradat pe Isus Christos cel mai dulce frate al omenimei căzute în păcat. Antenora a tradat Troia, patria și leagănul tuturor eroilor mari ai gintei romane, Ptolomeu și-a vândut tronul și țara. Toți trei cu drept au fost descriși de Dante ca cei mai mari scelerați și cine nu se cutremură la citirea groaznicilor chinuri, de cari vrednici s'au făcut prin lipsa absolută a iubirei. Ar fi bine, ca acele chinuri deja în viața lor pământească să li se înfăoșeze acestor vânzători de neam. *Și anume așa, ca pressa română să-i așeze la locul lor, acolo unde merită inimile lor reci, ghețoase și murdare, în cea mai adâncă ghiață a disprețului universal al neamului.*

Prigonirea școalelor române. »Lupta« publică un document important în chestia prigonirii școalelor române din Sătmar. Este o ordonanță a comisiunii administrative a comitatului Sătmar, care în urma îndrumării ministrului de culte ordonă solgăbirăului a porni anchete contra mai multor învățători și școli românești. Scopul acestor anchete este să dea un pretext, pe baza căruia școalele să poată fi decretate de școale cu limba de propunere maghiară. Învățătorii sunt învinovați că, deși statistica administrativă arată pe copii ca având limba maternă maghiară, învățătorii au împărțit manuale românești între elevi, le-au ținut prelegeri în limba română și au făcut în jurnalul școlii însemnări românești. Prin documentul publicat în »Lupta« se ordonă anchetă contra învățătorilor din 5 comune.

Adunarea poporală dela Șomcuta-mare.

Luni în 2 August n. s'a ținut, precum am anunțat, în Șomcuta-mare a doua adunare poporală românească, la care au luat parte deputații Dr. T. Mihali, Dr. Vaida, și Dr. A. Vlad. La adunare, condusă de fruntașul Chioarului, d-l N. Nyilvan, au participat peste 2000 țărani, cari au urmărit cu multă dragoste și interes expunerile oratorilor: Dr. Vaida, Dr. Vlad, Dr. G. Tripon, poetul O. Goga și Dr. T. Mihali. De încheiere s'a primit unanim la propunerea d-lui adv. Dr. Aurel Nyilvan următorul proiect de rezoluție:

»Alegătorii și cetățenii români din cercul electoral al Șomcutei-mari, întruniți în adunare poporală desbătând situația politică actuală enunță următoarele:

»Exprimă sentimentul lor de profundă nemulțumire față de stăpânirea țării pentru amânarea nemotivată și tendința evidentă de falsificare a angajamentelor luate față de Coroană și popor de a introduce sufragiul universal egal și secret, — exprimă totodată convingerea că o sanare radicală a stărilor insuportabile numai atunci e cu putință, dacă pentru schimbarea actualului sistem de guvernământ se va introduce fără amânare votul universal în sensul strict democratic.

»Alegătorii români au privit cu încredință luare aminte neobosita activitate a deputaților naționaliști desfășurată pen-

tru apărarea drepturilor poporului nostru atacate în mod sistematic și pentru împedecarea exploatării maselor poporului fără deosebire de naționalitate în favorul unei oligarchii lipsite de orice scrupul. Totodată își exprimă dorința că pentru a da o soluție norocoasă crizei politice actuale este neapărat de lipsă, ca reprezentanții tuturor naționalităților și tuturor elementelor democratice din țară să fie luați în considerare de factorii constituționali chemați a rezolva în interesul tronului și a patriei spre mulțămirea tuturor stărilor interne nesănătoase, cari amenință cu o sguduire a temeliei monarhiei.«

Turcia și cestiunea cretană. Din Constantinopol se anunță că demersul Porței în privința rechemării ofițerilor greci din Creta nu s'a făcut, fiindcă în consiliul de ministri de Joi nu s'a ajuns la o deplină înțelegere în această privință. Poarta va rechema probabil pe ministrul turc din Atena, lăsând numai pe un însărcinat de afaceri. Poarta are de gând să ceară trimiterea ofițerilor turci în Creta ca instructori militari pentru jandarmerie, precum și o declarație publică, că guvernul grecesc nu se mai interesează de cestiunea cretană.

Proiectul de a trimite flota turcească în insula Creta a fost părăsit în urma opoziției din sânul consiliului de ministri. Se asigură că flota va pleca spre insula Karapathas.

Ministrul Greciei Gridaris a remis Joi după amiază Porței răspunsul Greciei spunând că ofițerii greci cari sunt în Creta nu aparțin armatei active.

Ministrul de interne și președintele consiliului de stat și-au dat demisia din cauza chestiunii cretane.

Montenegro — regat. Ziarul »Narodni List« este informat, că împlinindu-se în 19 August anul viitor 50 ani de domnie a principelui Nichita al Muntenegrului, populația principatului vrea să proclame în aceea zi principatul de regat. În privința aceasta s'ar fi început deja pașii diplomatici.

Un prinț german contra pangermanilor. Principele Ludovic al Bavariei, fiul cel mai mare al regentului, care a ținut în mai multe rânduri discursuri politice senzaționale, a vorbit la Kehlheim contra pangermanilor, spunând între altele, că nu este permis a seduce pe supușii altor state ca să-și tradeze patria.

»Baierischer Courier« scrie cu privire la acest discurs că principele a voit să blameze aspirațiunile pangermanilor, cari nu pierd nici o ocazie pentru a înălțarea pe pangermanii din Austria contra patriei lor.

Hotărârile congresului aromânesc.

În zilele de 10 și 11 Iulie a. c. s'a ținut, precum știm, la Bitolia primul congres aromânesc sub presidiul delegatului d-l G. Maghiari din Perlepe. La congres a participat un număr mai mare de delegați ai comunităților bisericesti din Macedonia.

Cele două puncte mai importante, asupra cărora s'a discutat, au fost: *cestiunea bisericască și cestiunea școalelor și comunităților aromânești.* Iată după »Românul dela Pind« hotărârile, cari s'au adus de acest congres:

Desigur, că dintre toate cestiunile desbătute în congres cea mai de căpetenie a fost cestiunea bisericească. Asupra acestei cestiuni discuțiunea a fost din cele mai serioase. Toate cuvântările au fost la înălțime. Este indescriptibil entuziasmul ce a cuprins pe congresiști și lacrimile de bucurie ce începuseră să curgă șiroaie din ochii bătrânilor, cari strigau într'una: nu mai putem să așteptăm, voinm preoți, biserică; nu mai vrem să fim robii Patriarhiei.

În mijlocul acestui entuziasm diaconul Eugeniu Porfirescu, rostește o cuvântare foarte bine simțită și documentată. D-sa propune pentru deslegarea cestiunii bisericești, alegerea unei comisii, care să se prezinte Patriarhiei și să-i arete doleanțele Aromânilor și în cazul în care Patriarhia nu va ținea cont de aceste doleanțe, comisiunea în cestiune să se ducă pe la toți Patriarhii ortodocși, pe la toate facultățile ortodoxe de teologie și să le supleze dreptele cereri ale Aromânilor și în cazul extrem, când nicăieri nu vor găsi sprijinul necesar atunci mai este o soluțiune, aceea de a ne alege noi singuri un șef, care să nu depinză de nimeni.

S'a procedat apoi la alegerea membrilor comisiei în cestiune și au fost aleși d-nii: Toli Hagigogu, Veria, Demetru Papateodosi, Uskub și Gh Magiari, Perlepe.

În ședința de după prânz s'a discutat cestiunea școalelor. Asupra acestei cestiuni congresul n'a luat nici o hotărâre, lăsând ca ea să fie desbătută la congresul învățătorilor. În ce privește cestiunea comunităților, d-l secretar Tașcu Ciomu a ținut o cuvântare, în care a făcut următoarele propuneri.

Budgetul ordinar și extraordinar al școalelor și bisericilor noastre să fie încredințat unui consiliu permanent de șase și anume: patru membri ai acestui consiliu să fie aleși din sânul poporului și doi din sânul corpului didactic și bisericesc. Drepturile acestui consiliu ar trebui să fie: să formeze budgetul, să numească pe inspectori, profesori, institutori, preoți, etc. etc.

Asupra acestei cestiuni s'a ivit o mare divergență de păreri, care a făcut pe mulți delegați ca să se retragă și să nu semneze acest proiect. Cu toate acestea și acest proiect a fost semnat de reprezentanții comunităților din Perlepe, Crușova, Moloviști, Florina, Negovan, Belamen și Pisuderi. Au refuzat să semneze acest din urmă proiect delegații comunităților din Vodena, Gramaticova, Xiroliavad, Doleani Vales, Gopeși, Resna și toate comunitățile din regiunea Ohridei.

Anuarele școalelor noastre.

V.

Anuarul XXXIII al gimnaziului român greco-oriental din Brăd (Brad) și al școlii primare anexate acestuia pe al 40-lea an școlar 1908/1909, publicat de Ștefan Albu, director sub. Nagyszeben (Sibiu). Tiparul tipografiei archidiecezane. 1909.

În partea primă, în fruntea anuarului, este publicat un frumos studiu de literatură populară al d-lui profesor Dr. Traian Suciu. Studiul, intitulat »Noțiuni de poezie populară« stă în strânsă legătură cu studiile publicate în anuarele din 1905/6 și anii următori, despre poezia populară. În anuarul de față d-l Dr. Suciu se ocupă cu satira populară, gâcituri, jocuri de cuvinte și de copii, povești, legende, proverbe și traduceri de poezii populare române în limbi străine.

Personalul didactic este compus din 8 profesori și un catechet pentru școlarii de confesiunea gr. cat.

După espunerea materialului de învățământ, tractat clasă de clasă în anul școlar 1908—1909, se arată sporirea mijloacelor de învățământ. Institutul are o bibliotecă centrală (în uzul corpului didactic), 4 biblioteci de clasă pentru școlari și o bibliotecă de mână (în uzul profesorilor pentru întrebuințarea zilnică în cancelarie.) Biblioteca centrală cu finea anului acestuia a avut 3807 opuri în 3671 volume și 2917 fascicule. Sporul din acest an e de 819 opuri. 104 volume și 280 fascicule. Valoarea bibliotecii e de 13.256.06 coroane.

Bibliotecile de clasă conțin 605 volume, iar cea de mână 28 opuri în 58 volume.

Între fondurile înființate și administrate de corpul didactic, primul e »Masa studenților«, care față de anul trecut a crescut cu 656.72 cor., fondul elevilor morboși cu 13.497.40 cor., fondul »Dr. Iosif Hodoș« cu 6543.07 cor. și fondul mai alului și de excursiuni cu 1046 cor.

Examenele dela finea anului s'au ținut în zilele dela 17—25 Iunie v. Cu totul au fost imatriculați în cele 4 clase gimnaziale 145 elevi, dintre cari 11 au obținut calculul foarte bun, 25 bun, 78 îndestulitor, 9 cu neîndestulitor din un obiect, 2 din două obiecte și 10 cu neîndestulitor din mai multe studii.

În clasa a III și IV elementară au fost imatriculați 57 elevi, dintre cari au obținut calculul foarte bun 9, bun 6, îndestulitor 12, neîndestulitor din un obiect 7 și din două obiecte 6. Moralitatea au avut-o la gimnaziu 127 elevi bună și 6 legală, iar la școala elementară au avut-o bună 40 elevi.

Față cu anul școlar 1907/8 suma școlărilor imatriculați anul acesta la gimnaziu e în creștere cu 31, iar la școala elementară în creștere cu 4; în total e o creștere de 27.

Incheierea festivă a anului școlar 1908/9 s'a făcut în 28 Iunie v.

Convocare.

În înțelesul concludului adus în ședința comitetului din 13 Iunie 1909 pct. 4 adunarea generală a Reuniunii femeilor

române din Mediaș și jur în acest an se va ținea în 29 Aug. st. n. 3 oare p. m. în hotelul »Schützen« cu următorul program:

1) Deschiderea ședinței prin președință. 2) Verificarea membrilor. 3) Raportul comitetului despre activitatea sa dela adunarea generală din 30 August 1908 până azi. 4) Raportul cassarului. 5) Alegerea unei comisii pentru censurarea rapoartelor de sub pct. 3 și 4. 6) Alegerea unei comisii verificătoare a procesului verbal al acestei adunări. 7) Eventuale propuneri. 8) Inchiderea ședinței.

La această adunare sunt invitate a participa toate stim. doamne membre fundatoare și ordinare, stim. doamne membre ale comitetului, toate femeile române din Mediaș și jur, precum și toți aceia, cari doresc și voiesc a conlucra moralmente și materialmente la progresarea acestei Reuniuni.

Se observă, că după adunarea generală se va da o producțiune teatrală, după care va urma petrecere cu dans în folsul Reuniunii.

Mediaș, 1 August 1909.

Maria Moldovan,
presidentă.

Maria Necșă,
secretară.

Flota aeriană engleză.

În camera comunelor s'a discutat zilele aceste cestiunea înființării unei flote aeriene în Anglia. Necesitatea unei astfel de flote este recunoscută de toți bărbații politici din imperiul Mării-Britanii. Guvernul este dispus a face toate jertfele posibile ca să poată asigura domnia Angliei asupra văzduhului, după cum și-a asigurat-o asupra oceanului.

Ministrul de război Haldane a arătat cu aceasta ocaziune măsurile luate de guvernul englez în această privință.

— »Întrebuințarea cu succes a baloanelor și aparatelor zburătoare într'un războiu nu este pe deplin garantată, a zis Haldane. Cu toate aceste trebuie să ne gândim mai departe, la foloasele ce aceste mașini le pot aduce atunci când se vor perfecționa. Ele pot servi atât marinei, cât și armatei de uscat. Aeroplanul ar putea face servicii enorme în diferite recunoașteri. Atât numai că ar trebui să plutească mult mai sus, iar conducătorul lui să fie absolut sigur de dansul. Deocamdată se construiește o astfel de mașină zburătoare, în care pot să încapă douăzeci de oameni. Guvernul englez va pune în curând la dispoziția armatei și două aeroplane, cu care se vor putea face tot felul de exerciții.

Haldane a mai adăos că guvernul englez a cheltuit până acuma pentru scopuri aeronautice suma de 78.000 de funți sterlingi. Rezultatele nu au fost totdeauna din cele strălucite. Nu există însă nici un pericol pentru Anglia. Căci până acuma nu este amenințată de nici un alt stat, care i-ar putea lua înainte cu construirea unei puternice flote aeriene.

Haldane a mai spus că guvernul va fi pus în curând în posesiunea unui balon construit la Aldershof și care a fost cumpărat cu sumele adunate prin subscripție publică de un mare ziar din Londra. Dacă rezultatele experiențelor făcute cu acestea vor fi satisfăcătoare, guvernul va comanda și altele. În urma acestor declarații cre-

ditele cerute de guvern pentru flota aeriană au fost votate.

Construirea flotei aeriene pentru armata engleză depinde numai dela timp. Atunci când se va ajunge la o adevărată perfecție a mașinilor zburătoare, când aviatorii vor fi siguri în zborul lor, guvernul englez nu va întârzia de a pune la dispoziția armatei cele mai sistematice aeroplane sau baloane.

Sumele necesitate de înființarea unei astfel de flote le are oricând.

STIRILE ZILEI.

— 25 Iulie v.

O nouă amendă de 1000 cor. Alaltăieri ni s'a înmanat din parte procuraturii din Târgul-Mureșului provocarea, ca în timp de 8 zile să ne achitam de pedeapsa de 1000 cor., la care a fost condamnat ziarul nostru în procesul pentru publicarea cunoscutei scrisori adresate de d-l adv. Dr. Cassiu Maniu poetului norvegian Björson.

Archiducele Franz Salvator inspector general al cavaleriei. În cercurile militare vieneze se spune că A. S. I. Archiducele Franz Salvator va fi numit în scurt timp inspector general al cavaleriei austro-ungare.

Prim-ministrul României în Berlin. Președintele consiliului de miniștri din România d-l Ioan I. Brătianu a sosit Joi la Berlin și a făcut o vizită cancelarului Imperiului german, d-l von Bethmann Holweg, de asemenea și secretarului de stat la externe, d-l von Schoen. În onoarea d-lui Ioan I. Brătianu, cancelarul german a oferit un prânz, la care au fost invitați ministrul României la Berlin, d-l Dr. Al. Beldiman, precum și secretarii de legăție, d-nii Dr. M. B. Boerescu și R. Djuvara și atașatul militar J. Rașcanu. Printre alte personalități mai erau d-l ministru Trotz, d-l secretar de stat la externe Schoen, și sub-secretarul de stat Stemrich. După amiază președintele consiliului de miniștri d-l I. Brătianu a fost primit de principele moștenitor al Germaniei și apoi a plecat iarăși la Carlsbad.

Principesa Maria în Budapesta. A. S. R. Principesa Maria a României și augustii săi copii aflători în călătoria spre Sigmaringen au sosit la Budapesta Joi la ora 1 și 11 minute după amiază. Alteța Sa a fost întâmpinată de d-l Augustin Paul, secretarul consulatului român, care a oferit A. S. R. Principesei un frumos buchet de orchidee. A. S. R. Principesa Maria împreună cu copiii s'au scoborât din tren și au făcut o preumblare prin parcul de dinaintea gării până la ora 2 și 5 minute când au plecat cu trenul spre Viena.

Din Sinaia se comunică că vagonul regal, care fusese oprit alaltăieri la Predeal de cătră funcționarii unguri pe motiv că prezenta un defect mecanic, a fost din nou examinat de cătră d-l Râmniceanu, subdirector general al căilor ferate și de cătră inspectorii români. Vagonul a fost găsit în perfectă stare și nu prezintă nici un defect. El a fost trimis la Predeal, unde va fi examinat și de inspectorii unguri. Este probabil că funcționarii unguri,

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Dela băile Herculanee.

— 25 Iulie 1909.

La războiu ca la războiu, zice Francezul, și »la băi ca la băi« am putea zice noi, orientalii. O tândălire, o lene, o moleșală — aci s'a născocit de sigur vorba: pierde-vară — de în adevăr mirare dacă mai vine poftă până și unui correspondent român de-a mai scrie în gazetă, ce se întâmplă pe-aci. Sau, trebuie că l'au părăsit toți prietini, altfel nu se poate explica atâta »cuminenie«, etc. în tândălire asta generală.

Însă, dacă e vorba, nici una nici alta, ci simplaminte se găsesc o grămadă de scris. Și mai cu samă de la cea mai românească bae din Ungaria n'ar strica o corespondență permanentă, adică n'ar strica să trimită ziarele românești un corespondent în permanentă la băi peste vară!!! Ce visează pasărea...

Deși, anul acesta numărul publicului din România, — cu deosebire craioveni, turnu-severineni și bucureșteni — pare că a mai scăzut, una din patru până una din trei părți a lumii totuși ei o liferează încă. Ba dacă iai oaspeții, cari stau aci mai mult, ai putea zice, ei sunt jumătate.

Iar dacă te uiți, cine e vecinic la mese, la plimbări, la cafenele, în parc, pe terase, în salon, dacă te uiți cine face mai multă gălăgie, cine îți iese într'una în cale — este de sigur Românul din Regat, »supusul Român«, cum își mai zice ovrimea de-acolo!!! Fără 'ndoială și acum ca și în alți ani chelnerii, dacă nu te știu încă cine ești, negreșit vor începe românește: »ce poftiți domnule!«. Și numai după'ia trece în nemțește.

Adevărata elită a României însă, nu mai e aci. Vine mai mult burghezimea cu punga umflată, și »lateinerii«. În fugă am adunat câteva nume.

Familiiile, general Vergescu, Craiova, col. Dima Georgescu, Craiova. Crăsnaru, preș. de tribunal, Craiova. G. Slătineanu, jud. București. Nedulescu, arhitect, București. Col. Miclescu, Galați, Gazi, rentier, Galați. D-soarele Milarezi, Turnu-Măgurele, D-na Zoe Miclescu, damă de onoare a reginei, familiile Moroianu, Filitti, Orescu, de mari interprințatori. col. Constantinescu, major, Merisescu, toți din București. fam. Dr. Cernatescu, medic, Craiova. Tenorul D. Vasilescu, actorul dela Teatrul național Sturdza, cu familia. D. Renisache, Galați. familia Ștefănescu Priboi, din București, Vulpe, Galați, căp. Vișineanu cu o cumnată, Călărăși, Caribal, Târgu-Jiu, Strătuț, Filitti și Dancovici Iovișescu, toți din București. Chivu și C. Pappia, T-Severin,

col. Negreanu, București, profesor Mirosescu, col. Bădulescu, C. Ralovici, bucureșteni, etc. etc. Se mai așteaptă pe zilele aceste prietesa Adina Ghica, prințesa Chelu, și ministrul plenipotențiar dela Bruxelles Trandafir Djuvara, cărora de-ocamdată nu li se poate face locuință.

Da, dela 15 Iulie încoace este o imbulzeală grozavă. Prețuri enorme se făgăduesc pentru camere, și tot nu se găsec. Unii proprietari de vile cedează odăile lor, și se mută în pod — ceace se poate face atât mai ușor, că în tot Iulie, afară de o mică ploică într'o seară, n'a căzut un singur strop, și e o căldură și o înădușeală peste zi, încât celora cari iau băile 40° C. li se întâmplă adesea să amețească. Las' că stă apoi noaptea toată lumea până după douăsprezece!

Cât de mulți Români de România atâr de puținii Români dela noi. Doamna Comșa din Lugoj cu d-soara Norica, d-l avocat Dr. Fejér, din Boroșineu cu d-na, Dr. Iustin Marsjeu, Dr. Mladin, medic, și Dr. Mladin, pretore, apoi Dr. Iaszló cu d-na, medic, din Bocșa, d-na Belianu, tot de-acolo, vād. d-na Nestor și d-soara Viorica Șepețianu din Chisetu, Dr. Sever Dan cand. de adv. Mocs, d-l Sușoi, d-na C. Burdia, din Caransebeș, popa Șandru din Terregova, preoteasa Iana, d-soara Stoici, din Seleug, d-l jude de trib. Ioan Hosszu cu d-soara Alexandrina, din Cluj, d-na Olariu

din Făget, d-na Țigăreanu din Orșova, căpitan Popovici din Arad, cadet Petrovics, din Bistrița, d-l jude Cismaș din Lugoj, cu doamna și cumnata d-soara Aspasia, familia Baciu din Hațeg, căp. Iucu și Dr. C. Brediceanu din Lugoj, d-l Emil Szabo cu doamna, profesor, — sunt oaspeții dela noi cari stau mai mult vreme la Herkullesbad, reslățiți unii încoace, alții încolo. De altfel comunitatea de avere aci are o vilă mare, unde membrii ei, și familiile de preoți au găzduire gratuită. Totuși parcă te-ai aștepta la lume mai mare românească din Ungaria. Se zice însă că bănășenii s'adună mai mult la Buziaș.

Anul acesta circulă pe aci două automobile de ovre, făcând concurență grozavă birjarilor români, cari sunt gata să pună »patroane« sub »motor«. I-a prevenit tocmai o petiție, adresată de cătră oaspeții români cătră ministrul Darányi pentru ca să sisteze aceste cursuri de automobil, ce stărnesc praful, strică aerul și periclitează mulțimea de copii ce sunt pe aci. (Mai ales cei din România vin cu toată casa).

Inițiativa a făcut-o medicul dr. Crăciunescu, și e redactată numai românește! Suntem curioși de răspunsul ministrului, va sosi oaro până la — toamnă?

Dr. Crăciunescu — peste iarnă ordineză la Abbazia — îngrijește și de alfe

cari au examinat vagonul regal, au păcătuț sau din ignoranță, sau din exces de zel.

Din Cernăuți ni se scrie, că d-nii Ioan Broșu și Silviu Dragomir, studenți la facultatea teologică din Cernăuți, au făcut zilele aceste cu succes escelent primul riguros teologic.

Necrolog. In Boarta a încetat din viață în 5 August n. Ioan Axente, preot gr-cat. și membru în direcțiunea inst. de credit »Racoțana« în etate de 29 ani și în al 5-lea an al căsătoriei. Inmormântarea va avea loc astăzi, în 7 August n. în cimitierul din Boarta. Odihnească în pace!

— Ni se comunică trista veste, că erl a încetat din viață în Leoben după lungi suferințe inginerul de mine Emanuil Grama în etate de 35 ani. Inmormântarea se va face în Purcăreni.

Regele Ferdinand va vizita pe Sultan. După știri din Sofia vizita regelui Ferdinand al Bulgariei la Constantinopol e definitiv hotărâtă pentru luna Septemvrie, dar data nu e încă fixată.

Intrevăderea regelui Carol cu regele Angliei. »Berliner Tageblatt« publică o telegramă din Viena, care spune că o întâlnire va avea loc între regele Eduard VII și regele Carol al României. După câteva zile de la sosirea regelui Angliei la Marienbad va sosi regele Carol al României la Carlsbad pentru o cură de patru săptămâni. Se admite ca sigură o întâlnire a celor doi suverani.

Condițiile de primire în »școala civilă de fete« a Asociațiunii. Din partea biroului »Asociațiunii« primim spre publicare următorul avis: In urma deciziunii comitetului central, adusă în ședința sa ținută la 5 August a. c., condițiile de primire publicite de onor. Direcțiune a școlii civile de fete se modifică precum urmează: *Taxa școlară* (didactrul) se urcă dela 4 coroane la 5 coroane pe lună sau dela 40 cor. la 50 cor. pe an. *Taxa internatului* se urcă dela 460 cor. la 500 cor. pe an, împreună cu taxa școlară dela 500 cor. la 550 cor. pe an. Comitetul central a fost silit să facă aceste urcări din cauza scumpetii din piața Sibiului și din cauza instalațiilor de canalizare și de altă natură, pe care le face în interesul școlii pentru anul școlar viitor. Atât taxa școlară cât și taxa internatului sunt a se plăti anticipativ, în 4 sau 2 rate.

Două ceasuri în aeroplan. Din Chalons sur Marne se anunță că Aviatorul francez Sommer a zburat în timp de două ceasuri și 11 minute pe un biplan sistem Farman și nu s'a coborât decât din lipsa de benzină.

Omorarea notabilului aromân N. Iogu și a fiului său Costachi. Dela Vlaho-Clisura primește »Rom. dela Pind« următoarele: V'am comunicat la timp despre răpirea notabilului aromân N. Iogu și a fiului său Costachi de către o bandă de antați. Autoritățile locale în primele zile n'au luat nici o măsură. De abea după trecerea a 10 zile, în urma ordinilor severe sosite din Constantinopol, caimacanul din Castoria s'a îndurat să deschidă o anchetă serioasă în urma căreia prin concursul lemnarului clisorean Cota I. Buva reuși să descopere, că N. Iogu și fiul său Cos-

tachi au fost omorâți chiar în ziua în care au fost prinși de antați. Cadavrele lor n'au putut fi descoperite; s'a dovedit însă complicitatea în această crimă a agenților greci, Dimitri Vangheli, directorul școlii grecești, Aristotel Giogu, cismarul Manoli Manu, croitorul Cotta Bucata și G-ghe Părta. La acesta din urmă s'au găsit niste scrisori foarte compromițătoare. Pe aceste scrisori autoritățile au pus mâna tocmai în momentul în care soția lui G-ghe Părta vroia să le ardă. Toți cei arestați au fost trimiși sub escortă la Castoria. Pentru faptul că caimacanul din Castoria nu și-a făcut datoria la timp cei în drept l'au destituit telegrafic. Aceasta însă, nouă nu ne folosește la nimic, căci pierderea lui N. Iogu lasă în rândurile Aromânilor din Clisura un mare gol.

Mare panică la Coves printre poliștii ruși și englezi. Din Londra se anunță, că ivirea unui balon pe neașteptate și coborârea lui pe la oarele 2 și jum. la Coves, a umplut de spaimă nu numai pe toți detectivii, dar după cum se află chiar și pe regele Eduard și pe oaspele său, pe Țarul Nicolae II. La început toată lumea a crezut că e vorba de o descindere de revoluționari ruși sau internaționali. Poliția a dat alarmă pretutindeni. S'a telegrafiat yachtului »Standard« al Țarului, să ia precauțiuni. Poliția din Londra a pornit și ea cu cercetările sale. In fine lucrurile s'au lămurit. Balonul aparține a două persoane cunoscute și inofensive. Numai astfel s'au liniștit detectivii și cealaltă lume.

Imbunătățirea rasei oilor în România. D-l Anton Carp, ministrul domeniilor — scrie »V. N.« — se ocupă cu o atenție cu totul particulară de importanta chestiune pentru țara noastră a imbunătățirii rasei indigene de animale și cu deosebire de a rasei cavoline, bovine și ovine. D-l ministru al agriculturii și domeniilor, și-a propus între altele, de a aclima în țara noastră rasa oilor Bukhara, renumită în toată lumea prin lâna lor și a cărei creștere este din cele mai remuneratoare. Un oare-care număr de berbeci și de miei din Bukhara de rasă pură, vr'o sută în total se vor cumpăra de ministerul de domenii. D-l Al. Seulescu, deputat și membru al comisiunii zootehnice, și d-l Seb. Piepteanu, subdirector al serviciului zootehnic, au fost însărcinați de ministru de a se duce în Turkestan (Bukhara), pentru a cumpăra speciile necesare. Ministerul înștiințează pe particulari, că se însărcinează cu cumpărarea oilor din Bukhara, pe contul acelor cari ar dori să cumpere asemenea oi. Prețul acestor oi este în mijlociu o sută de franci.

Impușcat de un câne. Inainte cu câteva zile mai mulți Români din Sebeșul-de-Sus au aranjat în munții din împrejurime o vânătoare de urși. Pe când Țăranul Iosif Ritivoiu din Sebeșul-de-sus sta la pândă lângă un arbore, veni la el cânele unui vecin al său. Ritivoiu voia tocmai să scoată o bucățică de pâine din buzunar, ca să o dea cânelui ce săria vesel în jurul lui. Ritivoiu, puse pușca pe pământ și din nenorocire cânele atinse cu laba cocoșul puștei, care se descărca în bărbia lui Ritivoiu. Nenorocitul Țăran a încetat îndată din viață.

Inecați și salvatori. Timișul, scrie »Drapelul«, își cere acum jertfele, ca vara de obicei, dar par'că mai mult ca ori când

nia s'au mai rărit, cari de altfel an de an cam tot același vin!

în schimb vin tot mai mulți oaspeți sârbi, dela noi și din Sârbia. Muzicii lor se dă și mai puțină atenție.

Ei, și câteva cuvinte despre băi și împrejurimi. Băile foarte bune; cele de pucioasă în contra reumei! Impejurimile de tot simpatice, doi munți ce se bat în capete, sau cum imi făcuse cineva din generația penultimă exacta descriere poetică a lor: »poziția e încântătoare... o vale îngustă parcursă de râul foarte zburdalnic Cerna, și Țermurite de două lături de dealuri înalte până la 1000 metri, gata a se prăbuși unul spre altul, și parte acoperiți cu pădure de fag, parte de tot pleșuvi, stă aici în formațiuni pitorești... pe dealuri duc cărări întreținute și se spune că de pe vâruri sunt priveliști încântătoare«. — Vă place?

Dar notabilitățile maghiare? va înțreba cine a mai fost pe aci. Nu sânt. Kossuth Franz, de când e ministru nu mai vine pe aci, merge la băi austriace. In locul lui poate a sosit astăzi aici contele Zichy, ministrul a latere.

In altă corespondență, mai multe.

X.

altă-dată. Pe când erau mori pe apele Timișului se potența numărul celor ce astfel se sfârșiau, acum se pare un singur loc mai are puterea de-a înghiți viețuitori, așa numita »Pivniță« din partea de sus a orașului. Iată victimele ultimelor zile: Sâmbăta a ajuns în vârtej un locuitor al părții de dincolo, a fost însă scos viu încă de păstorul George Tunei (Ciupu). Luni s'a înecat un servitor dela Curtea episc. din loc. Marți s'a înecat un soldat, iar un sergent-major a fost scos abia viu de același păstor, care a scăpat numai în decursul acestei verei 10 persoane dela moarte de înec. Pe acel loc primejdios s'au fixat două table din partea orașului cu cuvinte de admoniare la adresa acelor, cari mai țin la viață.

Răscumpărarea în armata spaniolă. Se anunță din Madrid, că guvernul, cedând opiniei publice, a desființat dispoziția prin care se permitea răscumpărarea din armată în schimbul sumei de 1500 peseta. In urma acestei modificări, statul suferă o pierdere de 11 milioane anual.

Generalul spaniol Marina atacat. Ziarul »Imparcial« află din Melilla că pe când generalul spaniol Marina, însoțit de câțiva ofițeri, a vrut să studieze alaltăieri mai de aproape pozițiile dușmanului, marocanii ascunși au tras focuri foarte bine îndreptate. O coloană spaniolă a sosit imediat și a pus înimicul pe fugă. Un ofițeri și 6 soldați au fost răniți.

O universitate medicală pentru femei. Din Odesa se anunță, că la toamnă se va înființa acolo o universitate de medicină pentru femei.

Archeologie americană. La Santa Fe, în New-Mexico, s'a deschis acum de curând o școală pentru studiul antichităților din America, unde după cât se știe a existat o cultură relativ destul de înfloritoare și de originală, cultură, care, după invazia Europeanilor, s'a stins cu desăvârșire. Un muzeu pentru antichități americane există încă din secolul al 17-lea. Directorul noiei școli este Edgar L. Hewett. Școala este înzestrată cu venituri destul de însemnate și se speră că generozitatea milionarilor americani va face ca în curând să devie unul dintre cele mai bine organizate institute din America. Programul școlii de archeologie din Santa Fe a fost anul acesta următorul: Săpături în localitatea Utah, unde sunt ruinele unei cetăți a vechilor locuitori ai Americii. Săpături la Colorado, unde profesori distinși au și ținut câte-va prelegeri la fața locului. De la 1 Septemvrie se încep cercetările archeologice la St. Louis. Rezultatul acestor cercetări se va publica în buletine speciale.

Muzică. Poimâne, Luni. la oarele 5 1/2 muzica orășenească va cânta la promenade de jos.

Un candidat de avocat cu praxă află aplicare îndată în cancelaria mea. Plata după învoială. Dr. Ioan Șenchea, avocat în Făgăraș.

Avis amatorilor de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj recunoscute ca escelente, aparate moment portative neintrecute precum și toate articolele necesare la fotografie, se capetă la firma, A. Moll k. u. k. Hof-lieferant, Wien la Tuchlauben 9. Manufactura fotografică fondată 1854 La cerere se trimite catalog ilustrat cu prețuri.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 7 August. »Keleti Értésítő« anunță că la 1 Septemvrie st. v. va izbucni un conflict între episcopii români și ministerul cultelor. Se știe că la 1 Septemvrie întră în vigoare ordinul ministrului relativ la învățământul religiei. De la acea dată toți preoții și învățătorii sunt obligați să predea învățământul religiei în limba maghiară, altfel li se va retrage congrua. Episcopii români au ordonat preoților și învățătorilor să nu se conforme dispoziției ministeriale și cum e de prevăzut, că nici una dintre părți nu va ceda, conflictul va izbucni pe față când se vor deschide școalele.

Londra, 7 August. »Daily Mail« află din Madrid, că tribunalele de războiu din toată Spania trimit pe condamnați să fie executați la Barcelona. Tribunalul marțial de aci execută și

și noapte 5 câte 5 pe toți revoluționarii.

Belgrad, 7 August. Știrile sosite din Prokopolie și Kurşumla zic că Albanezii, în număr mare, au atacat Joi dimineața satele de la frontiera sârbească: Medore, Previtica, Vaslievici. Prefectul districtului a alarmat populațiunea dela granița sârbă și a cerut ajutor la Kurşumla.

Londra, 7 August. In trei zile s'au înregistrat 75 de cutremure de pământ Mai multe orașe ale Americii centrale sunt în ruină. Foametea a devenit amenințătoare.

Agram, 7 August. »Agramer Tageblatt« află din sursă oficială din Belgrad, că starea sănătății regelui Petru este atât de gravă, încât medicii nu-și mai ascund temerile lor. Regele suferă de scleroza arterelor.

Salonic, 7 August. Opinia publică cere cu insistență ca chestiunea cretană să se rezolve cu armele. Măsurile militare pentru ocuparea Tesaliei continuă pe o scară întinsă, poporul cere o soluție cât mai grabnică.

Berlin, 7 August. »Lokalanzeiger« află că guvernul spaniol a înmănat Sultanului marocan o chitanță de 20 milioane pesetas, ca despăgubiri pentru pagubele cauzate cu războiul contra Cabiliilor. Muley Hafid nu vrea să recunoască cererile Spaniei pentru că după cum susține dânsul războiul l'a început Spania.

Berlin, 7 Aug. »Lokal Anzeiger« află că în Barcelona omorurile ziua namiaza mare sunt încă la ordinea zile. Astfel un călugăr a omorât pe un revoluționar; generalul Santiago a declarat, că bine a făcut călugărul că a omorât pe un revoluționar, deoarece se găsea în caz de legitimă apărare.

Agram, 7 August. Se anunță din Serbia că situațiunea regelui Petru al Serbiei e compromisă. Totul face să se prevadă o catastrofă.

Sofia, 7 August. In urma marilor călduri, apa întrebuintată pentru scurgerea canalelor s'a sleit și din cauza stagnațiunii materiilor în descompunere tot orașul este plin spre seară de un miros nesuferit. Dacă nu se vor lua măsuri grabnice, capitala e amenințată de soarta orașului Rio-de-Janeiro, unde din cauza secetei s'au infectat canalele și au adus decimarea unei treimi din populațiune. Cu teama de invazia colerei, pericolul de vine și mai mare.

Stokholm, 7 Aug. Cercurile lucrătorilor evaluează numărul greviștilor din întreaga țară la 300.000 oameni, dintre cari 50.000 în capitală. Lucrătorii luminatului municipal au aderat și ei la grevă.

Bibliografie.

In librăria »Autorii români« din Iași a apărut »Biblioteca Șaraga« Nr. 22—23 conținând poezii de Veronica Micle, preț 50 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Victor Branice.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultanți

on celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Maşine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
 maşine de cusut, Soc. pe acţii, Braşov, Strada Porţilor nr. 23.
 A se observa maşina pe
 fabricii înregistrată.

Arverési hirdetmény.
 Alólirott kir. közjegyző, ezennel közhíré teszi, hogy a néhai Sterns Johanna szül. Roth hagyatékát képező, a brassói 1014. számú telek jegyzőkönyvben foglalt A + 1279. hszám alatt felvett Brassóban Közép-utca 36 hszám alatt fekvő házastelek nyilvános árverés útján eladatik.
 Az árverés megtartásának határideje 1909. évi augusztus hó 15. déle 9 órakor a helyszínen.
 Az árverési feltételek az érdeklődők által alólirott kir. közjegyzőnél naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Kelt Brassó 1909. évi július hó 23. napján.
BUDAY GÁBOR,
 kir. közjegyző.
 (678,1-1.)

Uleiul de urechi
 a lui Dr. G. Schmidt,
 medic civil și militar,
 vindecă cu desăvârșire și în timp scurt
 asurzenia periodică, durerile și văjeitul urechilor,
 chiar învechită 1 sticlă 4 cor. Se capătă numai la farmacia GRÓZ NAGY FERENCZ, în Debreczen, Kossuth-utca 8. (679,1-1.)

GEORGE BUCĂ
 croitor bărbătesc,
 Braşov, Strada Orfanilor Nr. 7.
 Confectionează:
Costume moderne.
Fason elegant.
 Depozit de
Stofe veritabile englezești.

Ape minerale de celebritate universală, din izvoarele
VICHY
 Proprietatea statului franțes.
 Recomandate de celebrități medicale.
Célestins: contra suferințelor de rinichi, ud, bătăie, soldină, diabet.
Grande-Grille: contra suferințelor de colică la ficat, piatră la fieră, îngreunări la pânțele.
Hôpital: contra tuturor afecțiunilor dysposice.
 Se capătă în toate prăvăliile de ape minerale și la farmaciile.
 Pe capsule cu etichetă stă numele izvoarelor.
 160,4-3.

Constantinopol în Braşov
 numai până în 18 August.
Covoare veritabile
:: orientale ::
 sunt de vânzare cu prețuri ieftine.
 Hotel „CENTRAL“ (Nr. 1) parter.
 (677,1-6.) **J. & H. Hadjiman.** (669,9-10.)

Avis.
Lucrătoare și ucenici
 cu plată cantă
IOSEF STRAUSSER,
 primul atelier de flori artificiale în Transilvania, pentru mode, Coroane, Girlande de mitre și flori țărănești.
BRAȘOV,
 Strada lungă nr. 29.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL
 Veritabile numai dacă fie-care cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.
 Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomac și pânțele, în contra cărcelilor și aerele la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsnândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
 Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll
Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alinând durerile de goșdină și reumatism și a altor urmări de rēcôlă. —
 Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.
 Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —.40 h. Cincel bucăți cor. 1.80
 Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.
Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.
 — Comande din provinciă se efectuează șilne prin rambursă postală —
 La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu i călitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
 Deposite în Braşov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoșii.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

Bilanț General încheiat la 30 Iunie 1909

ACTIV		PASIV	
Casa	Monetă Aur . 87.055.496.12 Argint 1.264.482.06 Trate aur 34 393.560 95	122 713.539.13	Capital . . . . . 12.000.000 —
	Bilete de Bancă . . . . . 27.087.280.—	149.800 819 13	Fond de rezervă 267.27.618 79
	Efecte predate Cassei spre încasare 3.828.236 55	3.828.236 55	" " amortis. imobil, mobilier și mașini 3.992.572 06
	Portofoliul român și străin Centrala 29.212.219 17	51.985.122 22	Bilete emise de bancă . . . . . 272.840.990 —
	" " Sucurs. și Agenții 22.772.903.05	51.985.122 22	Bonuri de casă . . . . . 1.697.768 —
	Efecte publice . . . . . 11.999.924 —	11.999.924 —	Reescontul semestrului viitor 336.837 41
	" fond de rezervă statutară 15.093.086 81	15.093.086 81	Depozite de retras . . . . . 106.316.815 —
	" " amortis. imobil, mobilier și mașini 3.151.121 58	3.151.121 58	Conturi curente 55.579.062 93
	Cupoane 168 637 61	168 637 61	Profit și pierdere 2.237.648 54
	Imprumuturi pe efecte publice } Centrala . . . . . 5.602.200.—	12.680.250 —	
	efecte publice } Sucursale și agenții 7.078.050.—	12.680.250 —	
	Imprumuturi pe efecte publice în Ct. Ct. Centrala, Sucursale și Agenții 176.47.356 19	176.47.356 19	
	Imobile 5.975.488 17	5.975.488 17	
	Mobilier și mașini de imprimerie 704.968 03	704.968 03	
	Dobânzi datorate la imprumuturi pe efecte publice 329.562 75	329.562 75	
	Depozite libere . . . . . —	—	
	Diverși } Compt curente 91.533.469.64	106.316.815 —	
	" " de valori 10.514.455 05	102.047 924 69	481.729.312 73
		—	481.720.312 73

p. Guvernator, **EUGENIU CARADA.** p. Dir. deleg. la serv. Compt. **A. N. ȘTEFĂNESCU**

Profit și Pierdere încheiat la 30 Iunie 1909

DEBIT		CREDIT	
Salariile personalului de administrație 589.526 70		Sold precedent . . . . . —	1 012 15
" " de imprimerie . . . . . 41.181 —		Dobânzi și beneficii diverse 2.470.933 39	
Chelt. de adm., impozite că- (Centrala . 322.953 54 tre Stat, dif. taxe și indemn. (Sucur. și Ag. 100.810.—	423.763 54	Trate și remize și diverse operațiuni cu străinătatea 665.626 33	
Cheltueli de imprimerie 2 690 20		Venitul efectelor publice 288.721 75	3 425.281 47
Fondul amortisării imobilelor . . . . . 45.000 —			
" " mobilierului și mașin. de imprim. . . . . 12 000 —			
Luminat și în ăldit 30.225 70			
Drepturi de prezentă . . . . . 22.510 —			
Material pentru fabricarea biletelor (uzat) 14.090 91			
" " în primerie 7.657 03	1.188.645 08		
Sold (Beneficiu net) . . . . . —	2.237.648 54		
	3 426.293 62		3.426.293 62

p. Guvernator, **Eugeniu Carada.** Director delegat la serviciul contabilității, **A. N. Ștefănescu.**